

Posudek školitele na dizertační práci Kláry Verzichové: Starověká teologie Samaritánů: specifická funkce interpolací, duplikací a dalších textových změn v Samaritánském pentateuchu.

Klára Verzichová si ve své dizertační práci stanovila ambiciózní cíl: nahlédnout teologii Samaritánské obce. Pro své zkoumání si vytvořila metodologii, která se díky dosaženým závěrům ukázala být nosnou: snaží se komparovat současné odborné samaritanologické práce, (a) s reflexí archeologických vykopávek vztahujících se k samaritánskému období; (b) s reflexí písemných památek souvisejících se Samaritánským pentateuchem; (c) se samotnými verzemi Samaritánského pentateuchu; (d) s dalšími literárními zdroji (např. kroniky, komentáře) souvisejícími s dějinami Samaritánské obce; (e) se samaritánskými či k Samaritánskému Pentateuchu se vztahujícími Kumránskými texty. Zabývá se utříděním dosavadního výzkumu na základě v českém prostředí poměrně obtížně přístupné odborné literatury, jakož i specifiky Samaritánského Pentateuchu. Vzhledem k velkému množství referenční literatury musela Verzichová provést redukci zkoumané látky, a proto si k interpretaci zvolila text jen Desatera, na kterém se výsledky zkoumání prezentují nejzřetelněji. Výsledky, k nimž se dobrala, jsou však velmi dobře kryty použitou literaturou, na kterou odkazuje v poznámkovém aparátu.

Při upozornění na specifika Samaritánského Pentateuchu byl vytvořen prostor pro to, aby jako badatelka vstoupila do diskuze a pokusila se z pozice teologa interpretovat rozdíly samaritánského a masoretského textu. Že tak neučinila, ji nevyčítám. Rezignaci na prezentování svých badatelských výtěžků vnímám jako (a) výraz pokory začínající badatelky před úkolem, k jehož zvládnutí nemá dostatečnou erudici. K tomu, aby mohla prezentovat svůj přínos, by snad získala oprávnění až po letech samostatného výzkumu, na který během dizertační práce, jejíž příprava v České republice studenta neuživí, není dostatek času; (b) následek současné podoby univerzitního vzdělávání v humanitních oblastech, které studenta vede ke kompilaci dosavadních materiálů a nikoli k tvůrčímu zacházení s nimi; (c) rozumné rozhodnutí. Relativně krátká doba doktorského studia tento pokus o vlastní přínos v takto rozsáhlé badatelské oblasti v podstatě znemožňuje proto, že je vždy napadnutelný upozorněním na nedostatečné zohlednění monografie, která se badateli i při poctivé snaze obsáhnout veškerou šíři bádání, prostě nedostane na zřetel. To postihlo i samaritanologa Dr. Adriana Mikoláška. Ale doktorandka se k tomu může vyjádřit sama při obhajobě. Navzdory tomu však Verzichová po odborné stránce udělala pro svůj výzkum maximum. O tom svědčí i její studijní pobyty v zahraničí a konzultace s prof. Dr. R.G.Kratzem, který její výzkum nasměroval a korigoval takovým způsobem, že se doktorandka v nepřehledné diskuzi díky svému výbornému jazykovému vybavení velmi dobře zorientovala, což její dizertační práce dokládá zcela přesvědčivě. Její výzkum se tím stal přehledný, dostupný a položil tak základy, na něž lze navazovat. Jediné, co bych jí, jako školitel mohl vytknout, je zvolený přístup. Její dizertační práce je velmi zdařilá kompilace odborné literatury. Verzichová referuje a popisuje.

Kvůli snaze poctivě se vyrovnat s celou šíří dosavadního bádání se však částečně minula s cílem, který si sama stanovila, tj. nedobrala se k tomu, aby načrtla základní linie teologie Samaritánů. Jenže konečná podoba jejího výzkumu ukazuje pochybnosti o tom, zda teologii samaritánské obce vůbec lze zformulovat, resp. zda nějaká jednotná teologie vůbec existovala. Toto zjištění, byť v dizertaci není

explicitně vysloveno, bych považoval za přínos dizertační práce. Zda ovšem výzkum K. Verzichové umožňuje tento závěr vyvodit, musí rozhodnout sama doktorandka při obhajobě.

Dizertační práce K. Verzichové prokázala, že doktorandka má potenciál pracovat vědeckým způsobem, vyvolat odbornou diskuzi, zapojit se do samaritanologického výzkumu a prezentovat výsledky své práce odborným a dobře přístupným způsobem. Její zkoumání je dobře zajištěno referenční literaturou, a proto doporučuji její dizertační práci k obhajobě a považuji ji za obhajitelnou.

Jiří Beneš

V Praze, dne 20.9.2018